

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7470/2568

ธนาคาร อ. โจทก์ นาย ว. จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 193/12, ป.พ.พ. มาตรา 193/14, ป.พ.พ. มาตรา 193/15, ป.วิ.พ. มาตรา 142, พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7

ย่อ / หลักกฎหมาย

อายุความให้เริ่มนับแต่ขณะที่อาจบังคับสิทธิเรียกร้องได้เป็นต้นไป ตาม ป.พ.พ. มาตรา 193/12 ข้อเท็จจริงคดีนี้ภายหลังศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดลูกหนี้ขึ้นต้นแล้ว โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2555 อายุความจึงสะดุดหยุดลงนับแต่นั้นตาม ป.พ.พ. มาตรา 193/14 (3) ระยะเวลาที่ล่วงไปก่อนนั้นไม่นับเข้าในอายุความ และเมื่อเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงสิ้นสุดเวลาใด ให้เริ่มนับอายุความใหม่ตั้งแต่นั้นตาม ป.พ.พ. มาตรา 193/15 ดังนั้น ในวันที่โจทก์ยื่นคำขอรับชำระหนี้อันเป็นเหตุที่อายุความสะดุดหยุดลง สิทธิเรียกร้องต่อกองทรัพย์สินของลูกหนี้ผู้ล้มละลาย ย่อมเกิดขึ้นทันทีในวันดังกล่าวด้วย และเริ่มนับอายุความใหม่ได้นับแต่นั้นเป็นต้นไป การปลดจากล้มละลายเป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งในกฎหมายที่ให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากสภาวะล้มละลายแล้วกลับมาใช้อำนาจจัดการทรัพย์สินของตนภายหลังปลดจากล้มละลายเท่านั้น มิได้เกี่ยวข้องกับการบังคับสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้อันเป็นเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงแต่ประการใด ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 9 นับอายุความใหม่ตั้งแต่ศาลมีคำสั่งให้ลูกหนี้ขึ้นต้นปลดจากล้มละลายเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2558 จึงไม่ถูกต้อง ปัญหานี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 142 (5) ประกอบ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7 เมื่อโจทก์นำคดีมาฟ้องจำเลยวันที่ 21 มกราคม 2565 คดีโจทก์จึงขาดอายุความ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน 693,673.84 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ MLR+2.00 ต่อปี (ขณะฟ้องคดีอัตราดอกเบี้ย MLR เท่ากับ 6.15 ต่อปี) ของต้นเงิน 454,784.17 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้นแก่โจทก์ จำเลยให้การและแก้ไขคำให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 9 แผนกคดีผู้บริโภคพิพากษาลับ ให้จำเลยชำระเงิน 479,764.49 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ MLR + 2 ต่อปี ของเงินต้น 454,784.17 บาท นับถัดจากวันที่ 24 มิถุนายน 2558 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ทั้งนี้ อัตราดอกเบี้ยปกติ และดอกเบี้ยผิดนัดให้ปรับเปลี่ยนขึ้นลงตามที่โจทก์ประกาศกำหนด แต่ดอกเบี้ยนับถัดจากวันฟ้อง (วันที่ 21 มกราคม 2565) ต้องไม่เกินร้อยละ 8.15 ต่อปี ตามที่โจทก์ขอให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์แทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 10,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ จำเลยฎีกา โดยศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภคอนุญาตให้ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภควินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้แย้งกันในชั้นนี้รับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2552 นางชนนิกานต์ ทำสัญญากู้เงินจากโจทก์ 500,000 บาท ตกลงชำระดอกเบี้ยอัตราร้อยละ MLR ต่อปี (ขณะทำสัญญาเท่ากับร้อยละ 5.85 ต่อปี) หากผิดนัดยอมให้คิดดอกเบี้ยอัตราร้อยละ MLR + 2 ต่อปี และปรับเปลี่ยนขึ้น

ลงตามที่โจทก์ประกาศกำหนด โดยผ่อนชำระเป็นรายเดือน เดือนละ 3,000 บาท เริ่มงวดแรกเดือน พฤศจิกายน 2552 เป็นต้นไป จนเสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 10 ปี โดยมีจำเลยเป็นผู้ค้ำประกันและตกลงยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม หลังทำสัญญานางชนนิกานต์ชำระหนี้คืนให้แก่โจทก์เพียงบางส่วน แล้วผิดนัดในงวดแรกเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2552 ต่อมาวันที่ 18 ตุลาคม 2554 นางชนนิกานต์นำเงินจำนวนหนึ่งมาชำระหนี้แก่โจทก์ ครั้นวันที่ 26 ตุลาคม 2554 นางชนนิกานต์ถูกศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด หลังจากนั้นนางชนนิกานต์ชำระหนี้แก่โจทก์อีกหลายครั้ง วันที่ 18 มกราคม 2555 โจทก์ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย ครั้นวันที่ 11 กันยายน 2555 ศาลล้มละลายกลางมีคำพิพากษาให้นางชนนิกานต์เป็นบุคคลล้มละลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่สามารถรวบรวมทรัพย์สินของนางชนนิกานต์มาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2558 ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งปลดนางชนนิกานต์จากล้มละลาย วันที่ 16 ตุลาคม 2558 โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวทวงถามให้จำเลยในฐานะผู้ค้ำประกันทราบ ต่อมาวันที่ 20 กรกฎาคม 2564 โจทก์มีหนังสือแจ้งเตือนให้จำเลยชำระหนี้ ต่อมาวันที่ 15 พฤศจิกายน 2564 โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวให้จำเลยชำระหนี้และบอกเลิกสัญญา แต่จำเลยเพิกเฉย คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามที่จำเลยได้รับอนุญาตให้ฎีกาว่า คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 9 เรื่องอายุความเป็น การวินิจฉัยเกินคำฟ้องและคำฟ้องอุทธรณ์ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า ศาลชั้นต้นวินิจฉัยใน คำพิพากษานางชนนิกานต์ ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2554 มีการชำระหนี้ให้ โจทก์ครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2554 ซึ่งเป็นวันก่อนถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด โจทก์ต้องฟ้อง ผู้ค้ำประกันให้ชำระหนี้ภายในกำหนดอายุความ 10 ปี นับแต่วันที่นางชนนิกานต์ชำระหนี้เป็น ครั้งสุดท้าย เมื่อปรากฏว่าโจทก์ฟ้องคดีเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2565 คดีโจทก์จึงขาดอายุความ โจทก์อุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าว โดยเนื้อหาที่บรรยายในคำฟ้องอุทธรณ์ที่แสดงต่อศาลให้เห็นว่า คดีโจทก์ไม่ขาดอายุความ โดยมีข้อเท็จจริงปรากฏภายหลังนางชนนิกานต์ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด แล้ว เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2555 โจทก์ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายต่อ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ อันเป็นเหตุให้อายุความในคดีแพ่งสะดุดหยุดลงตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/14 (3) ระยะเวลาที่ล่วงไปก่อนหน้านี้ไม่นับเข้าใน อายุความ เมื่อเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงสิ้นสุด จึงเริ่มนับอายุความใหม่เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2558 ซึ่งเป็นวันที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งปลดนางชนนิกานต์จากล้มละลาย นับถึงวัน ฟ้องคดีจึงยังไม่ขาดอายุความ อันเป็นการโต้แย้งคำพิพากษาของศาลชั้นต้น อุทธรณ์ของโจทก์จึง เป็นอุทธรณ์ที่ขัดแย้ง ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคน พ.ศ. 2551 มาตรา 7 การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 9 วินิจฉัยไปถึงเรื่องอายุความสะดุดหยุดลง จึงชอบแล้ว ไม่เป็นการเกินฟ้องอุทธรณ์โจทก์แต่อย่างใด ฎีกาจำเลยฟังไม่ขึ้น แต่อย่างไรก็ดี คดีมีปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปว่าเหตุที่ทำให้ อายุความสะดุดหยุดลงสิ้นสุดเวลาใด ศาลอุทธรณ์ภาค 9 วินิจฉัยว่า เมื่อศาลมีคำสั่งให้ปลดนางชน นิกานต์จากล้มละลายเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2558 ย่อมถือได้ว่าเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง สิ้นสุด จึงให้เริ่มนับอายุความใหม่ตั้งแต่นั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/15 วรรคสอง และการที่ศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งปลดนางชนนิกานต์จากล้มละลายนั่น ไม่ทำให้จำเลยซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันที่รับผิดชอบร่วมกับบุคคลล้มละลายหลุดพ้นจากความรับผิดไปด้วย ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 78 โจทก์จึงมีสิทธิฟ้องจำเลยได้ภายในกำหนด อายุความ 10 ปี นับแต่วันที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งปลดนางชนนิกานต์จากการล้มละลาย เมื่อ

โจทก์นำคดีมาฟ้องจำเลยในวันที่ 21 มกราคม 2565 ยังไม่ครบกำหนด 10 ปี คดีโจทก์จึงไม่ขาดอายุความนั้น เห็นว่า อายุความให้เริ่มนับแต่ขณะที่อาจบังคับสิทธิเรียกร้องได้เป็นต้นไป ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/12 ข้อเท็จจริงคดีนี้ภายหลังศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดนางชนนิกานต์ลูกหนี้ขึ้นต้นแล้ว โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2555 อายุความจึงสะดุดหยุดลงนับแต่นั้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/14 (3) ระยะเวลาที่ล่วงไปก่อนหน้านี้ไม่นับเข้าในอายุความ เมื่อเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงสิ้นสุดเวลาใด ให้เริ่มนับอายุความใหม่ตั้งแต่นั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/15 ดังนั้น ในวันที่โจทก์ยื่นคำขอรับชำระหนี้อันเป็นเหตุที่อายุความสะดุดหยุดลง สิทธิเรียกร้องต่อกองทรัพย์สินของลูกหนี้ผู้ล้มละลายย่อมเกิดขึ้นทันทีในวันดังกล่าวด้วย และเริ่มนับอายุความใหม่ได้นับแต่นั้นเป็นต้นไป การปลดจากล้มละลายเป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งในกฎหมายที่ให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากสภาวะล้มละลายแล้วกลับมา มีอำนาจจัดการทรัพย์สินของตนภายหลังปลดจากล้มละลายเท่านั้น มิได้เกี่ยวข้องกับการบังคับสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้อันเป็นเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงแต่ประการใด ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 9 นับอายุความใหม่ตั้งแต่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ปลดนางชนนิกานต์จากล้มละลายเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2558 จึงไม่ถูกต้อง ที่ถูกต้องนับแต่วันที่โจทก์ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2555 ปัญหานี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 (5) ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 มาตรา 7 เมื่อโจทก์นำคดีมาฟ้องจำเลยวันที่ 21 มกราคม 2565 คดีโจทก์จึงขาดอายุความ พิพากษากลับ ให้ยกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้เป็นพับ

องค์คณะ

โชคชัย รุจินินนาท · ทวีศักดิ์ อนุนาทรรัตนกุล · ประทีป เหมือนเตย

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/7470/2568>